# एका पाळीव प्राण्याचा शोध

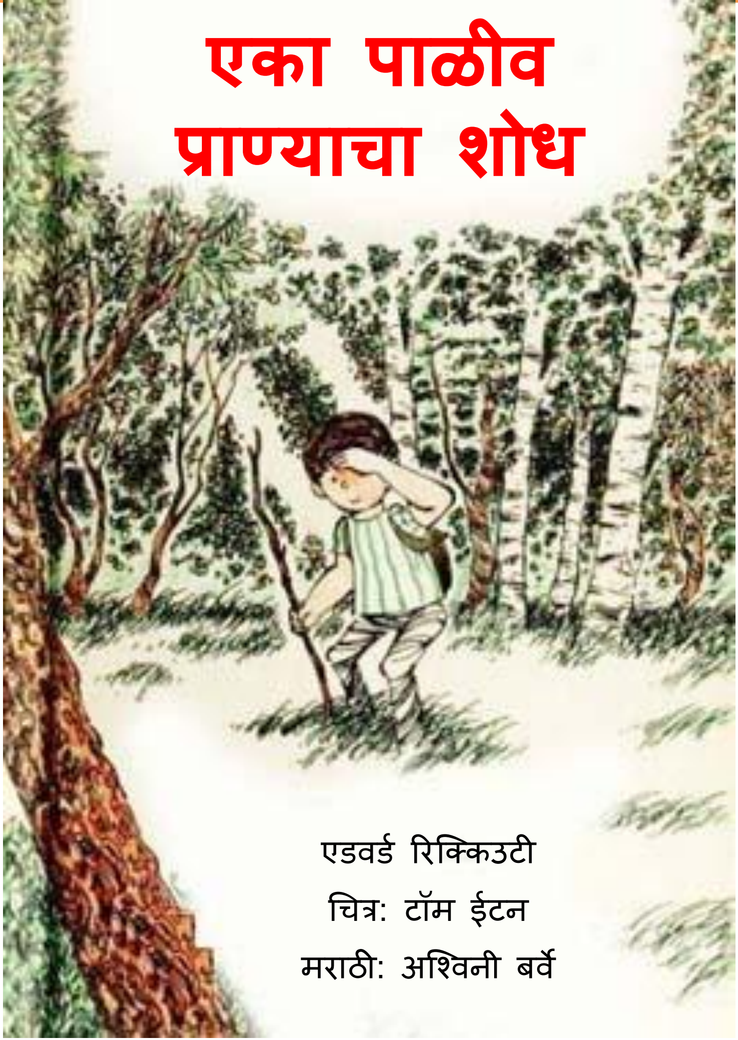

एडवर्ड रिक्किउटी

चित्र: टॉम ईटन

मराठी: अश्विनी बर्वे

# एका पाळीव प्राण्याचा शोध

एडवर्ड रिक्किउटी
चित्र: टॉम ईटन
मराठी: अश्विनी बर्वे

“बघा तो पंख तुटलेला पक्षी” ॲलन आपल्या वडिलांना म्हणाला.

पक्षी पडल्यावर त्याने जोरात आवाज केला आणि मग तो उंच गवतात लुडकला.

.

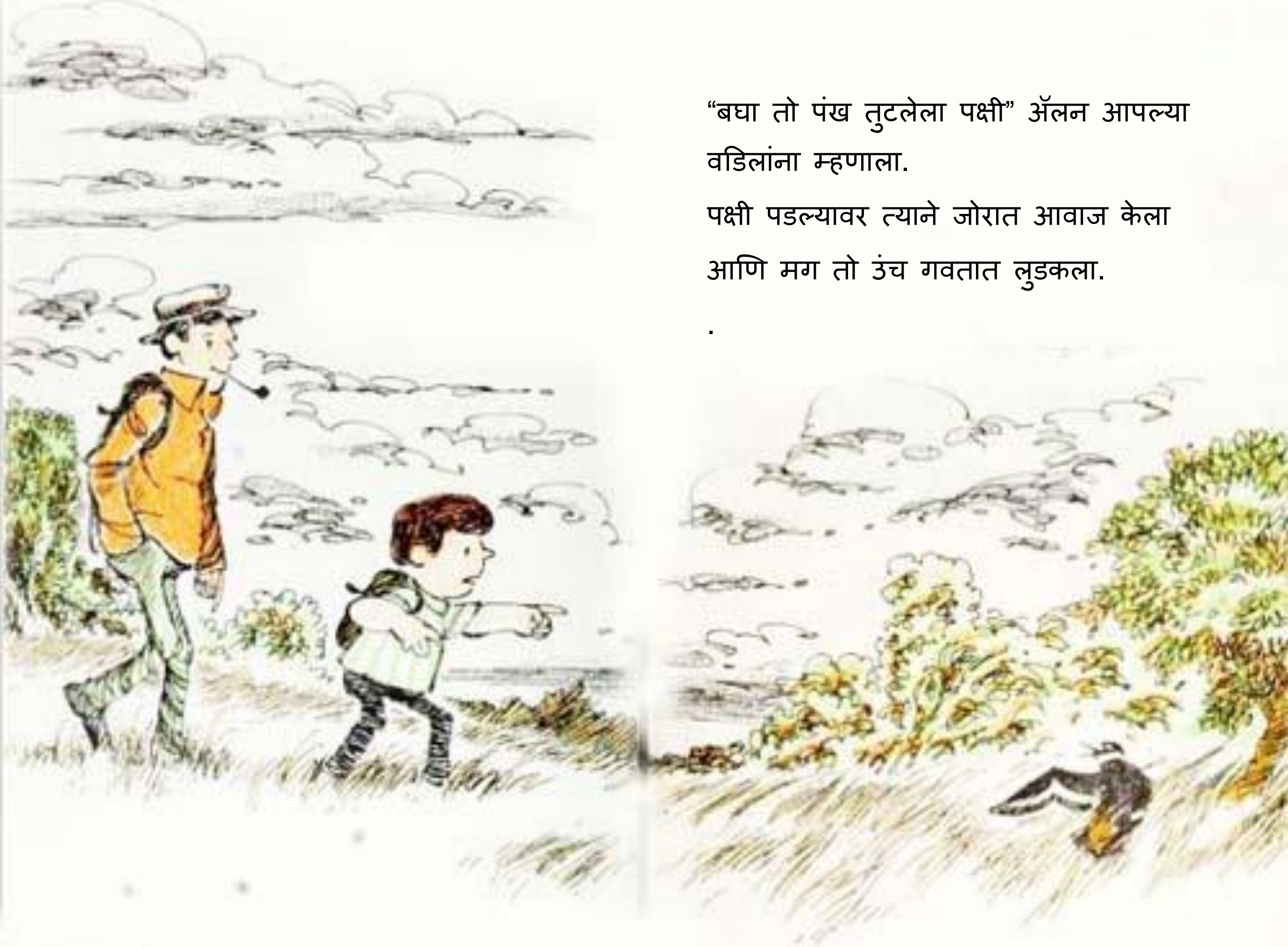

"चला, आपण त्या पक्ष्याला पकडूया,"
ॲलन म्हणाला.
“आपण त्याला पाळीव प्राणी म्हणून ठेवू
शकतो.“
"मला खात्री आहे की तुला त्याला पकडता
येणार नाही," ॲलनचे वडील म्हणाले.

ॲलन उंच गवतात पळाला.
तो पक्षी त्याच्यापासून दूर पळून गेला.
तो एका ओढ्याजवळच्या झुडपांमध्ये शिरला.
ॲलन त्याच्यामागे धावला.

"माझ्या हाती लागला!" तो ओरडला.
त्याने पक्ष्यावर झडप घातली,
पण पक्षी उडून गेला.
"किल-डी, किल-डी," तो पक्षी ओरडला.
ॲलनने पक्ष्याच्या प्रत्येक तपकिरी पंखावर
एक पांढरा पट्टा पाहिला."
किल-डी, किल-डी," तो पक्षी ओरडला.

"कदाचित तो पक्षी जखमी नसेल,"
त्याचे वडील म्हणाले.
“त्याने तुला फसवले. कदाचित
गवतात पक्ष्यांची पिल्ले असतील.
म्हणून त्याने जखमी झाल्याचे नाटक केले
आणि तुला तिच्या पिल्लांपासून दूर नेले.“
"पक्षी असेच आपल्या पिल्लांचे रक्षण करण्याचा
प्रयत्न करतात," त्याचे वडील म्हणाले.
"या पक्ष्याचे नाव किल्डीअर आहे.
तो शेतात आणि कुरणात राहतो."

"किल-डी! किल-डी!" ॲलन ओरडला.
तो हात फडफडवत शेतातून धावत
सुटला.ॲलन आणि त्याचे वडील तिथे
फिरायला गेले होते.
ते एका धबधब्याजवळच्या डबक्यापाशी
आले. ॲलनने आपली गळ पाण्यात
बुडवली.एक लहान ट्राउट मासा
पोहून दूर गेला.

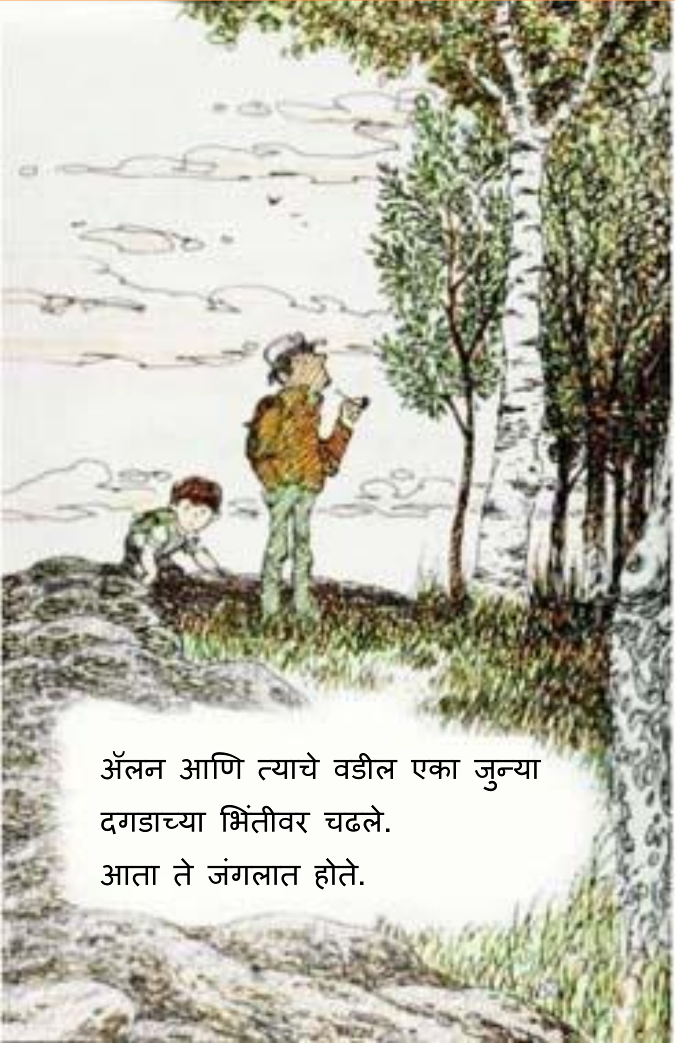

अ‍ॅलन आणि त्याचे वडील एका जुन्या दगडाच्या भिंतीवर चढले.
आता ते जंगलात होते.

एक खार त्यांच्या वाटेत आली आणि झुडपात पळून गेली.
अ‍ॅलन तिच्यामागे धावला.
त्याने काळजीपूर्वक झुडपे बाजूला केली.
मग त्याने जे पाहिले त्यावर त्याचा विश्वासच बसला नाही.

एक चिमुकले पाडस जमिनीवर पडले होते.
ते इतके जवळ होते की ॲलन त्याला
जवळजवळ स्पर्श करू शकला असता.
त्या पाडसाचे डोळे मोठे आणि काळे होते.
त्याच्या तपकिरी त्वचेवर पांढरे ठिपके होते.
ते ठिपके पानांवरील सूर्यप्रकाशासारखे दिसत
होते.

"त्याला हात लावू नकोस," ॲलनचे वडील
हळू आवाजात म्हणाले.
"ते काही दिवसांपूर्वीच जन्मलं आहे.“
"चला, त्याला घरी घेऊन जाऊया,"
ॲलन म्हणाला.
"ते त्या पाडसासाठी चांगलं होणार नाही,"
त्याचे वडील म्हणाले.
“या जंगलातच त्याचं घर आहे."

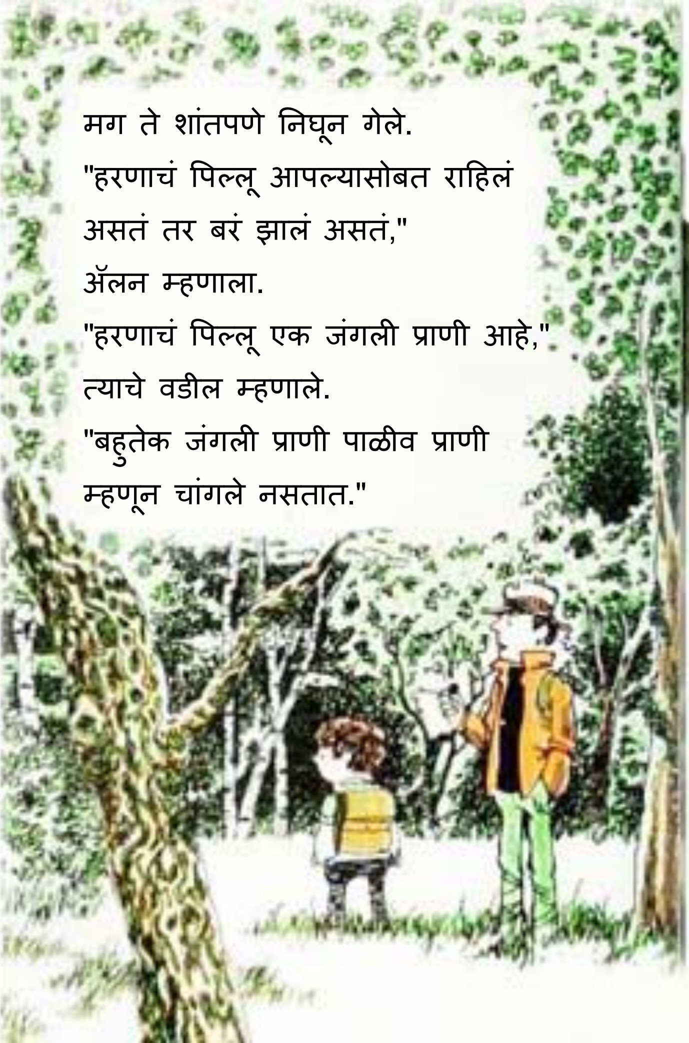

मग ते शांतपणे निघून गेले.

"हरणाचं पिल्लू आपल्यासोबत राहिलं असतं तर बरं झालं असतं," ॲलन म्हणाला.

"हरणाचं पिल्लू एक जंगली प्राणी आहे," त्याचे वडील म्हणाले.

"बहुतेक जंगली प्राणी पाळीव प्राणी म्हणून चांगले नसतात."

"पण ते पाडस हरवलं होतं," ॲलन म्हणाला.

"नाही," त्याचे वडील म्हणाले.

"ते तिथे लपलं होतं. पाडस अगदी लहान असताना, त्याची आई जेवत असताना ते लपून बसतं. ते पाडस तिथे सुरक्षित असतं कारण इतर प्राण्यांना त्याचा वास येत नाही."

"जेव्हा पाडसाची आई परत येईल, तेव्हा ते तिचे दूध पिईल." ॲलनच्या वडिलांनी समजावून सांगितले की पाडसाला त्याच्या आईच्या दुधाची गरज आहे. इतर प्राण्यांचे दूध पाडसासाठी योग्य ठरणार नाही.
म्हणून, पाडसाने त्याच्या आईसोबतच राहिले पाहिजे.

"तुला भूक लागली आहे का?"
ॲलनच्या वडिलांनी विचारले.
ॲलन सकाळपासून त्याचे सँडविच खाण्यासाठी थांबला होता.
त्याने एक उकडलेले अंडेही खाल्ले होते.
ते एका जुन्या पाइनच्या ओंडक्यावर बसून जेवले.
जेवणानंतर, ॲलनने पॅकिंगची कागदपत्रे उचलली.त्याने ती आपल्या बॅगेत ठेवली.

चालता चालता ॲलनला किलडीअर आणि
त्याच्या पाडसाची आठवण झाली.
त्याला एक पाळीव प्राणी हवा होता.
लवकरच ते ओढ्याजवळ परत आले, जिथे
किलडीअर राहत होते.
तेवढ्यातच एक किलडीअर उडून गेला.
"किल-डी, किल-डी," तो ओरडला.
तो गवतात इकडे तिकडे उड्या मारत होता,
आपले पंख फडफडवत.

पण ह्या वेळी किलडीअरने ॲलनला फसवले नाही.
त्याने आणखी एक किलडीअर पाहिले.
त्याने आपली मान खाली
घातली आणि गवतातून पळू लागले.
त्याच्यासोबत दोन छोटी,
मऊ पिसे असलेली पिल्ले होती.

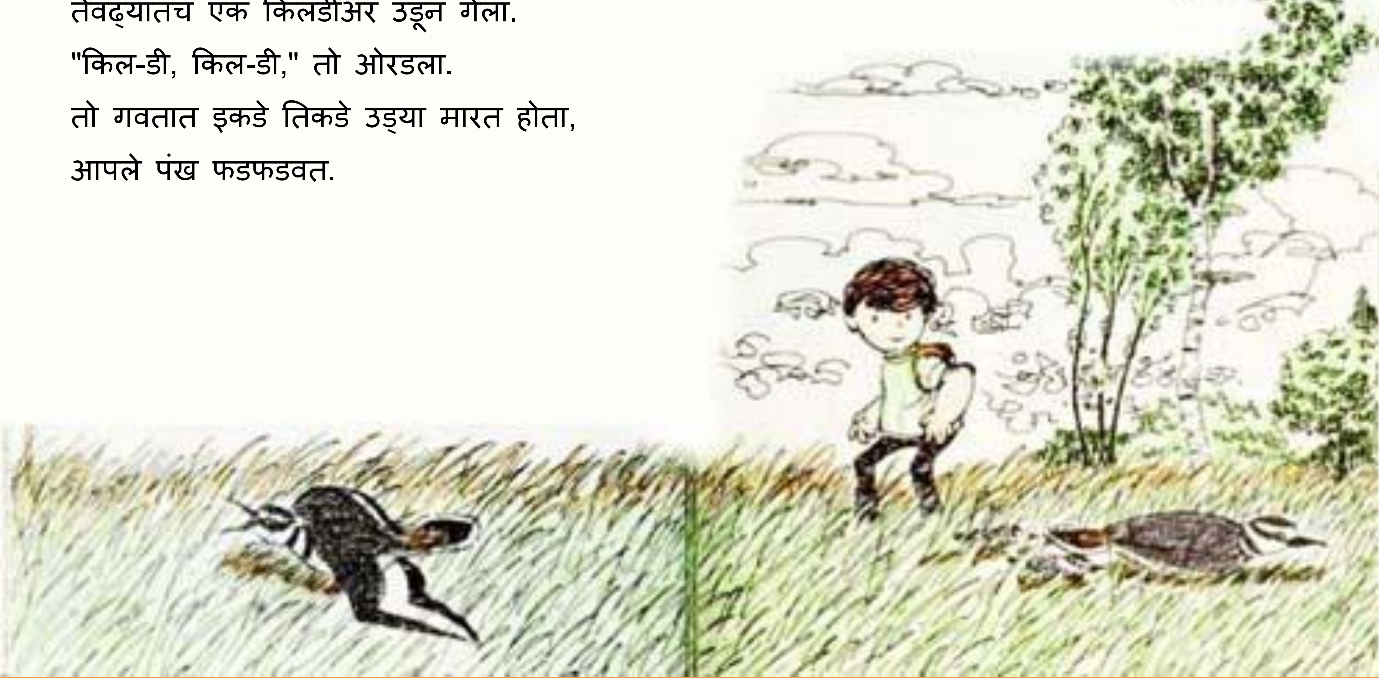

त्यांना दोन लहान किलडीअर पक्षी सापडले.
ते लहान किलडीअर पक्षी सुक्या पानांमध्ये
आपली अंडी घालत असत.
हरणाच्या पाडसाप्रमाणेच स्थिर राहिले.
"ते तुमच्या अगदी जवळून चालताना दिसणार
नाहीत," ॲलन म्हणाला.

ती किलडीअर पक्ष्यांची पिल्ले होती.
ती पिल्ले गवतात लपली.
आता त्या दोन मोठ्या पक्ष्यांनी ॲलन
आणि त्याच्या वडिलांना फसवण्याचा
प्रयत्न केला.
पण वाळलेल्या पानांमध्ये त्यांना शोधणे
कठीण होते.

गवतातून दोन मोठे पक्षी उडून गेले.
"उब मिळवण्यासाठी छोटे पक्षी मोठ्या
पक्ष्यांच्या खाली लपतात,"
त्याचे वडील म्हणाले.

घरी परत जाताना, ॲलनने त्याच्या वडिलांना
पाळीव प्राण्यांच्या दुकानात पाहिलेल्या एका
माकडाबद्दल सांगितले.
"मी किलडीअर पक्षी पाळू शकत नाही.
मी हरणाचे पिल्लूसुद्धा पाळीव
म्हणून ठेवू शकत नाही.
पण मी माकड पाळीव म्हणून ठेवू शकेन का?"
ॲलनने विचारले.

“माकडं पाळीव प्राणी म्हणून चांगली नसतात," त्याचे वडील म्हणाले.

"असं का?" ॲलनने विचारले.

"तुझ्या प्रश्नाचं उत्तर देणं अवघड आहे," त्याचे वडील म्हणाले.

"पण जेव्हा तू माकडांचा कळप एकत्र राहताना पाहशील, तेव्हा तुला आपोआपच समजेल.“

"मी माकडांचा कळप कुठे पाहू शकेन?" ॲलनने विचारले.

"प्राणीसंग्रहालयात," त्याचे वडील म्हणाले.

"प्राणीसंग्रहालयात काम करणाऱ्या एका माणसाला मी ओळखतो.

त्यांचं नाव मिस्टर फिशर आहे.

मी तुम्हाला उद्या त्यांना भेटायला घेऊन जाईन.”

दुसऱ्या दिवशी ते प्राणीसंग्रहालयात गेले.

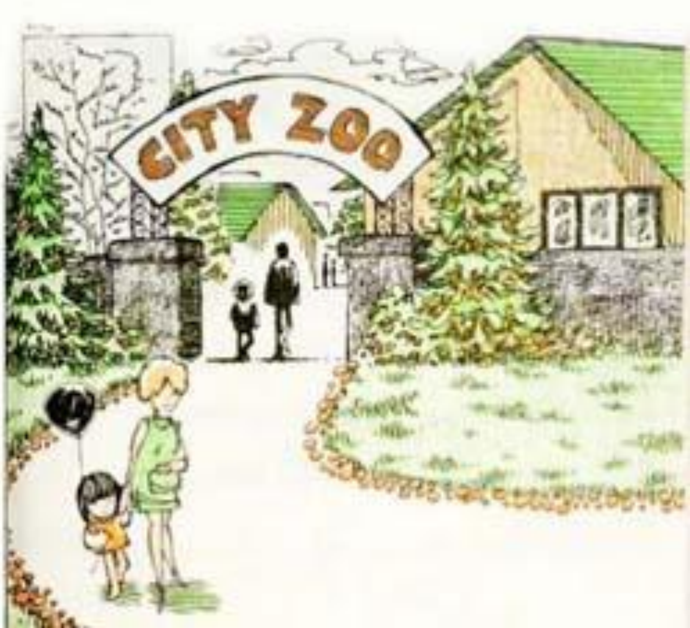

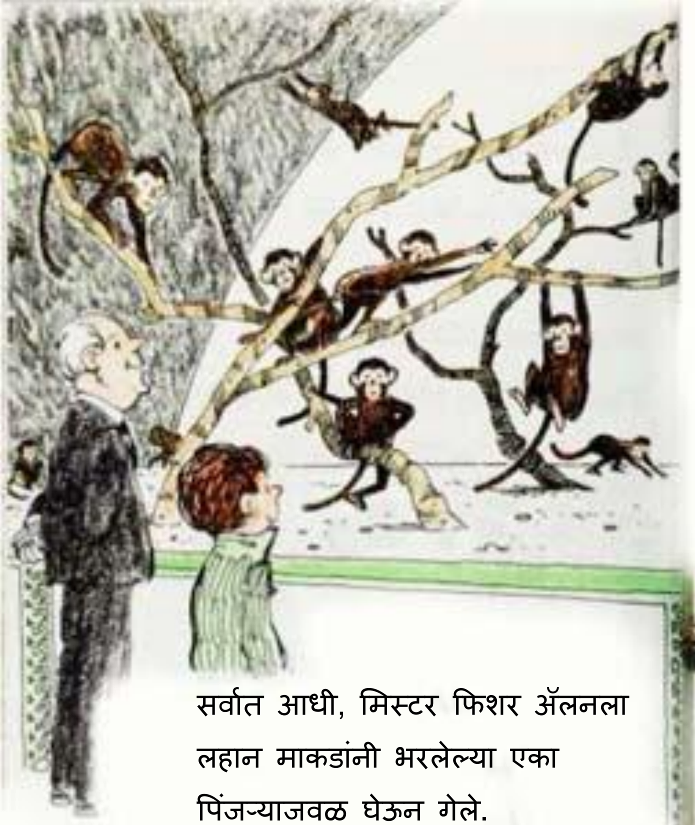

सर्वात आधी, मिस्टर फिशर ॲलनला
लहान माकडांनी भरलेल्या एका
पिंजऱ्याजवळ घेऊन गेले.
ती माकडे इतक्या वेगाने उड्या
मारत होती की ॲलनला त्यांची
मोजणीसुद्धा करता आली नाही.

मोठे, गुलाबी कान असलेले एक माकड
फांदीवर बसले होते.
त्याने दोन्ही हातांनी एक संत्रं तोंडात कोंबले.

मग त्याने संत्र्याची साल
फरशीवर फेकली.
ऍलनने पाहिले की फरशीवर सगळीकडे
संत्र्याच्या साली पसरल्या होत्या.

माकडाचे एक पिल्लू आपल्या
आईजवळ एका फांदीवर बसले होते.
ते पिल्लू आपल्या आईचे दूध पीत होते.
मादी माकडीने ॲलनकडे पाहिले आणि मग
त्या पिल्लाला आपल्या हाताने मिठी मारली.

शेजारच्या पिंजऱ्यातील
माकडे त्याहूनही लहान होती.
वडील, आई आणि दोन लहान
मुलांचे चेहरे बर्फासारखे पांढरे होते.
त्यांच्या चेहऱ्यांभोवती लांब
काळे केस उगवले होते.
त्यांच्या शेपटी लांब आणि दाट होत्या.

छोटी माकडे एकमेकांना खेटून बसली होती.
जेव्हा जेव्हा ॲलन हलायचा, तेव्हा ती माकडे
त्याच्याकडे टक लावून बघायची.
"बहुतेक माकडे कुटुंबात राहतात,"
श्री. फिशर म्हणाले.
"त्यांच्या आया लहान माकडांची काळजी घेतात.
पण या माकडांच्या प्रजातीच्या कुटुंबात,
वडीलसुद्धा मदत करतात."

मग एक माकडाचं पिल्लू त्याच्या
वडिलांच्या पाठीवर चढलं.
ते वडिलांच्या लांब केसांमध्ये लपलं.
त्याची लांब शेपटी हवेत वळली.
ॲलन त्याच्याकडे पाहून हसला.
"आता असं दिसतंय की बाबांना
दोन शेपटी आहेत," तो म्हणाला.

ॲलन काही वेळ त्या लहान
माकडांकडे पाहत राहिला.
"या लहान माकडांपैकी एखादं चांगलं
पाळीव प्राणी बनेल का?"
त्याने मिस्टर फिशर यांना विचारले.
"ते तुझ्यासाठी आणि माकडासाठी
खूप अवघड असेल," मिस्टर फिशर म्हणाले.
"ज्याप्रमाणे माणसांना एकमेकांची गरज असते,
त्याचप्रमाणे माकडांनाही एकमेकांची गरज असते.
इतर माकडांशिवाय एका माकडाला जगणे खूप
अवघड जाईल."

“ॲलन तुला इथे वास आला का?“
ॲलनने नाक मुरडले.
"हो," तो म्हणाला. "मला वास आला.“
"बघा," मिस्टर फिशर म्हणाले,
"तुमच्या घरातही तसाच वास येईल.
हो, या लहान माकडांना उबदार
राहण्यासाठी घरातच राहावे लागते."

ॲलनने संत्र्याच्या सालींच्या
ढिगाऱ्यांचा आणि वासाचा विचार केला.
"मला नाही वाटत की माझ्या आईला घरात
माकड आवडेल," तो म्हणाला.

"आपण बाहेर ठेवू शकू अशी
काही माकडं आहेत का?“
"हो, आपण प्राणीसंग्रहालयातील 'मंकी
आयलंड'वर जाऊया," मिस्टर फिशर म्हणाले.
"ते बेट मोठ्या माकडांसाठीच बनवले आहे,
जेणेकरून ते बाहेर राहू शकतील."

ते बेट माकडांनी भरलेले होते.माकडं
खडकांवर बसली होती.
ती खडकांवर वर-खाली धावत होती.
ती खडकांमधील छिद्रांमधून बाहेर येत होती.

ॲलनने एका लहान माकडाला पाण्यातून
हिरव्या पानाचा तुकडा उचलताना पाहिले.

एक मोठे म्हातारे वानर तिथून गेले.तरुण वानर त्या म्हाताऱ्या वानरावर ओरडले. म्हाताऱ्या वानराने त्याच्यावर उडी मारली आणि तरुण वानर पाण्यात पडले.

दोन लहान माकडं एकमेकांचा पाठलाग करत झाडावर चढली.
तिथे ती कुस्ती खेळू लागली.
एक मोठं माकड सफरचंद घ्यायला आलं.बाकीची माकडं निघून गेली.

"या बेटावरच्या सगळ्या माकडांचा तो म्होरक्या आहे," मिस्टर फिशर म्हणाले.
"त्याचे दात किती मोठे आहेत!"
ॲलन म्हणाला.
"आणि तो चावतो सुद्‌धा,"
मिस्टर फिशर म्हणाले.
मग त्या माकडाने तोंड उघडले.
"ते माकड कधीच चांगला पाळीव
प्राणी बनणार नाही," ॲलन म्हणाला.

श्री. फिशर ॲलनला प्राणीसंग्रहालयातील नर्सला भेटायला घेऊन गेले.
एक लहान रॅकून तिच्या खांद्‌यावर बसला होता.
"तो तुमचा पाळीव प्राणी आहे का?"
ॲलनने विचारले.
"नाही, मी फक्त त्याची काळजी घेत आहे,"
नर्स म्हणाली.
"कारण त्याची आई आजारी आहे."

"तुमचं काम खूप मजेशीर वाटतंय,"
ॲलन म्हणाला."हो," नर्स म्हणाली.
"पण त्यात खूप कष्टही आहेत."

रॅकून नर्सच्या हाताखालून पळाला.
"अरेरे!" ती म्हणाली.
"बघा, त्याने माझं स्वेटर फाडलं."

तो रॅकून ॲलनकडे धावत आला
आणि मग त्याच्या पायावर चढला.
"अरे, तो माझा शर्ट खायचा प्रयत्न करतोय!"
ॲलन ओरडला.
मग प्राणीसंग्रहालयातील नर्सने त्या रॅकूनला
पकडले आणि जमिनीवर झोपवले.

"आता त्याच्याकडे तुझा पेपर
क्लिप्सचा बॉक्स आहे!" ॲलन म्हणाला.
"बघा," प्राणीसंग्रहालयाची नर्स म्हणाली,
"मला त्याच्यावर सतत लक्ष ठेवावं लागतं."

"मी त्याला रात्री घरी घेऊन जाते,"
नर्स ॲलनला म्हणाली.
"तो माझे केस ओढतो आणि मी झोपेत
असताना मला उठवतो."

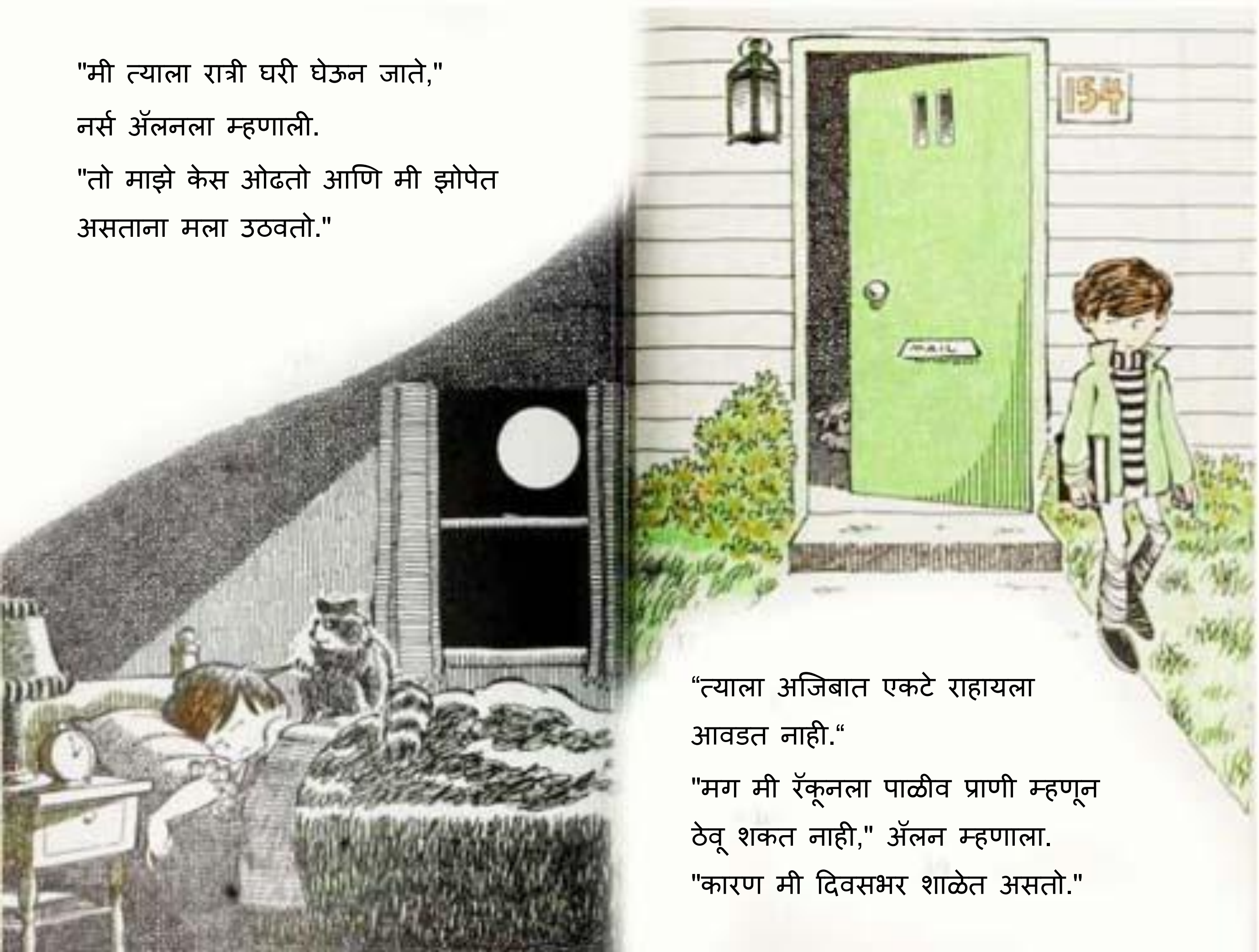

“त्याला अजिबात एकटे राहायला
आवडत नाही.“
"मग मी रॅकूनला पाळीव प्राणी म्हणून
ठेवू शकत नाही," ॲलन म्हणाला.
"कारण मी दिवसभर शाळेत असतो."

त्यानंतर, श्री. फिशर यांनी ॲलनला हरणांचे कुरण दाखवले.
ते ॲलनच्या अंगणापेक्षा मोठे होते—
अगदी शाळेच्या खेळाच्या मैदानापेक्षाही मोठे.

त्याच्याभोवती खूप उंच कुंपण होते.
"हरिण माझ्या डोक्यावरून उडी मारू शकत होते," श्री. फिशर म्हणाले.

ठिपकेदार हरणाला पाहून ॲलनला जंगलात पाहिलेल्या एका हरणाच्या पिल्लाची आठवण झाली. ते अजूनही आपल्या आईचे दूध पीत होते.

"सगळ्या हरणांना शिंगं का नसतात?"
ॲलनने विचारले.

“फक्त नर हरणांनाच शिंगं असतात,"
मिस्टर फिशर म्हणाले.
"नर हरीण म्हणजे काय?"
ॲलनने विचारले.

"ते नर आहेत," श्री. फिशर म्हणाले."
वर्षातून एकदाच त्यांची शिंगे गळतात.
आता त्या नरांना नवीन शिंगे फुटत आहेत.
त्यांची शिंगे खूप तीक्ष्ण असतात,"
श्री. फिशर म्हणाले.

"कधीकधी हरणे त्यांच्या शिंगांनी
आणि खुरांनी भांडतात. अगदी त्यांच्या
पिलांचे खुरसुद्‌धा तीक्ष्ण असतात."
ॲलनने हरणाकडे पाहिले.
"मला वाटतं हरणे पाळीव प्राणी म्हणून
चांगली नसतील," तो म्हणाला.

प्राणीसंग्रहालयातील प्राणी हे खरे पाळीव प्राणी नसतात," श्री. फिशर म्हणाले.

प्राणीसंग्रहालयातील कर्मचारी त्यांच्या वन्य प्राण्यांची काळजी घेण्यासाठी खूप मेहनत घेतात.

प्राण्यांना त्यांच्या नैसर्गिक अधिवासासारख्या परिस्थितीत राहावे लागते.

त्यांना योग्य अन्नाचीही गरज असते.

"एखादा जंगली प्राणी चांगला पाळीव प्राणी ठरेल का?" ॲलनने विचारले.

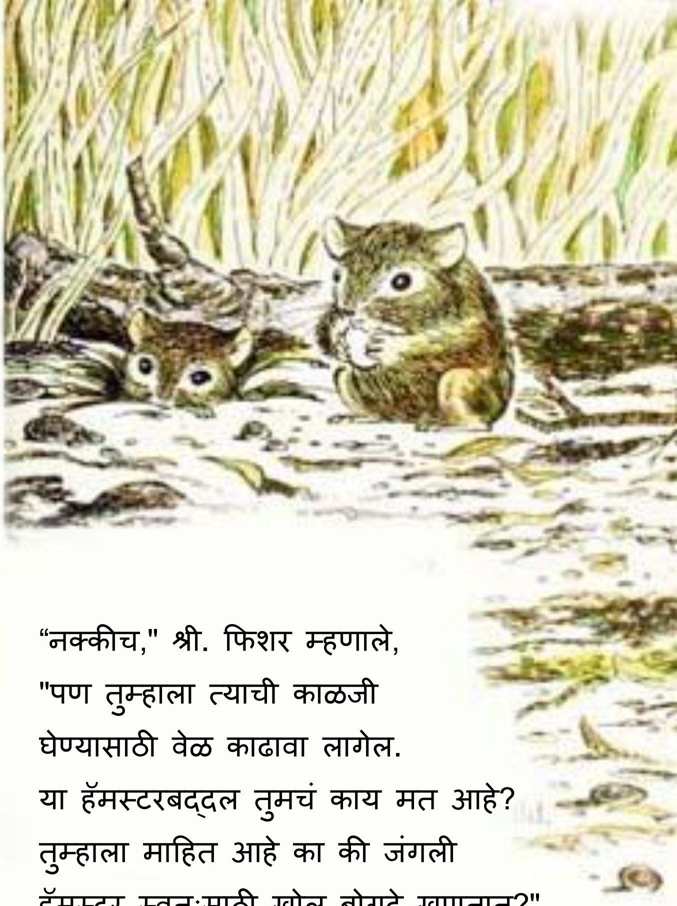

“नक्कीच," श्री. फिशर म्हणाले,
"पण तुम्हाला त्याची काळजी
घेण्यासाठी वेळ काढावा लागेल.
या हॅमस्टरबद्दल तुमचं काय मत आहे?
तुम्हाला माहित आहे का की जंगली
हॅमस्टर स्वतःसाठी खोल बोगदे खणतात?"

तुम्ही असा सॅलॅमँडरसुद्धा
(एक प्रकारचा मासा) पाळू शकता.
त्यासाठी त्याला एक खडक, काही झाडे
आणि पाण्याने भरलेले मत्स्यालय लागेल.
तुम्ही बेडूक, साप किंवा पाळीव टोळसुद्धा
ठेवू शकता.

"एक विंचू?" ॲलन म्हणाला.
"हो," मिस्टर फिशर म्हणाले.
"जपानमध्ये मुले त्यांना पिंजऱ्यात ठेवतात."

त्यांनी संपूर्ण दिवस प्राणीसंग्रहालयात घालवला होता.
ॲलनने मिस्टर फिशर यांचे आभार मानले आणि तो आपल्या वडिलांसोबत घरी चालत गेला.
"मला वाटतं, आता तू एखादा पाळीव प्राणी घ्यावा," ॲलनचे वडील म्हणाले.
"आणि मला असे काही प्राणी माहीत आहेत जे पाळीव प्राणी होऊ शकतात.
काही लहान आहेत.
आणि काही मोठे आहेत.
ते सर्व रंगांमध्ये आणि आकारांमध्ये आढळतात.
तू त्यांना काही युक्त्यासुद्‌धा शिकवू शकतोस."

"तुमच्या वर्णनावरून, ते प्राणी मला चांगले वाटत आहेत," ॲलन म्हणाला.
"ते काय आहेत?"

त्याचे वडील हसले.

"कुत्रे आणि मांजरे," ते म्हणाले.

समाप्त